

Bil. litt. G.U T L Å T A N D E

avgivet av synemännen vid sådan syneförrättning, som omförmäles i vattenlagens 10 kap. 32 och följande paragrafer med avseende å företag för sänkning av sjön Åsättern i och för förbättrad torrläggning av mark tillhörande fastigheterna Stenkulla nr. 1¹, Vederhult nr. 6¹, 9¹, 13¹, 16¹ och 17¹, Bjurskulla nr. 1², 1³, Främsteby nr. 2¹ och Åsenvik nr. 1¹ samt samfällda ägor till byarna Vederhult och Bjurskulla uti Vena socken samt Åsjögle nr. 1⁶, 1⁷ och 1⁹ och samfällda ägor till Åsjögle by uti Kristdala socken av Kalmar län.

Mom. 1.

Torrläggningsområdets läge, företagets omfattning och beskaffenhet m.m.

Torrläggningsområdet, vilket här nedan närmare angives, skall bilda en samfällighet och är beläget 9 km. sydost om Vena kyrka och tillhör vattensystem nr 73 Virboån, samt är å hithörande översiktskarta angivet med gul färg.

I enlighet med sökandenas yrkanden, § 6 i förrättningsprotokollet, skall företaget omfatta de å hithörande plan-karta med nr. 1 - 543 betecknade ägofigurerna, och de dikessträckor, som å hithörande plan- och profilritningar betecknas med A-B, C-D-E-F, G-H-I-K-L, H-M, I-N, K-O och P-R, vilka skola utföras såsom öppna avlopp.

Arealen av den mark, som anses erhålla förbättring genom företagets utförande, har, enligt bifogade ägobeskrivning, bil. litt. H, beräknats till 42,07 hektar, varav 19,48 hektar åker 4,14 hektar odlingsmark samt 18,45 hektar annan mark och landvinning.

Företaget, vilket skall benämnas Åsätterns sänkningsföretag av år 1943, anse synemännen vara att hänföra till vattenavledning.

Mom. 2.

Laga hinder.

För handläggande av förrättningen, vilken grundar sig på Länsstyrelsens i Kalmar län resolution den 16 juni 1933, har något laga hinder icke funnits föreligga. Synemännen finna icke heller hinder möta mot företagets utförande. Närmare utredning angående de förhållanden, som omförmäles i 7 kap. 38 och 39 §§ vattenlagen, lämnas här nedan i mom. 9.

Mom. 3.

Karta, profilritning m.m.

Över torrlägningsområdet har plankarta upprättats i skala 1:4000.

Såsom av företaget beroende har ansetts all mark, som för närvarande ej kan erhålla fullständig torrläggning till nuvarande medelvattenytan i närmaste punkt i befintligt av-

lopp, eller vid sjön Åsättern, dit vatten kan ledas, med tillägg för fall för på längre avstånd från avloppet eller sjön belägen mark, och äro dessa marker å plankartan omgivna av en svart streckad linje, den s.k. begränsningskurvan, där ej begränsningen utgöres av högländ mark.

Å plankartan betecknas åker med gul färg, och annan mark med grön och brun färg.

Markernas höjdlägen över antaget jämförelseplan finnas å plankartan angivna.

Med heldragna dubbla röda linjer betecknas de öppna avlopp, inom vilka grävningsarbeten skola utföras.

Mon. 4.

Vattenmängd, fallförhållanden och avloppens dimensioner.

Nederbördsområdet för företaget har å hithörande översiktskarta omgivits av en blå linje och beräknats till 7.5 km^2 vid punkt A å sjöns avlopp.

Avrinningen har beräknats till

140 sek.lit. pr km^2 vid högsta högvattenstånd

60 " " " " " normalt "

6 " " " " " medelvattenstånd

2 " " " " " lågvattenstånd

Härav hava de karakteristiska vattenmängderna bestämts

till:

$HQ_{\text{max}} = 1,05 \text{ m}^3/\text{sek.}$

$$Q_{\max} = 0,45 \text{ m}^3/\text{sek.}$$

$$Q_{\text{med}} = 0,045 \text{ "}$$

$$Q_{\min} = 0,015 \text{ "}$$

Efter erhållna upplysningar och verkställda avvägningar
hava de nuvarande karakteristiska vattenstånden för sjön Å-
sättern bestämts till:

$$H.H.v.y. = + 6,62 \text{ m.}$$

$$H.v.y. = + 6,42 \text{ "}$$

$$M.v.y. = + 6,15 \text{ "}$$

$$L.v.y. = + 6,00 \text{ "}$$

På grundval av nämnda vattenmängder och vattenstånd har
å hithörande ritningsblad 4 upprättats en nuvarande avbörd-
ningskurva för sjön Åsätterns avlopp samt ett arealdiagram för
sjön.

För att i möjligaste/mån/efter sänkningen av sjön Åsättern
erhålla samma avrinning från sjön som före sänkningen hava de
blivande vattenstånden för sjön bestämts på sådant sätt, att
magasineringen i sjön blir lika efter sänkningen som före den-
samma. Härvid har blivande M.v.y. i sjön bestämts till + 5,00
m, varefter genom ovannämnda beräkningar
blivande H.H.v.y. bestämts till + 5,74 m.

$$\text{"} \quad H.v.y. \quad \text{"} \quad \text{"} \quad + 5,50 \text{ "}$$

$$\text{"} \quad L.v.y. \quad \text{"} \quad \text{"} \quad + 4,81 \text{ " och har på grundval}$$

härav upprättats en önskvärd blivande avbördningskurva för sjöns avlopp, se ritningsblad 4.

För avloppet från sjön, A-B, har bestämts en bottenbredd av 0,3 m. i jord och 1.6 m. i berg samt en sidolutning av 1:1.25 i jord och 1:0.1 i berg. Bottenlutningen har bestämts till 0,4:1000.

Å ritningsblad 4 har därjämte upprättats en avbördningskurva för sjöns avlopp på grundval av de nämnda bestämda dimensionerna för jordsektion, vilken avbördningskurva i stort sett överensstämmer med den upprättade önskvärda blivande avbördningskurvan för sjöns avlopp.

Härefter har högsta högvattenstånd för sjöns avlopp beräknats. Av dessa beräkningar har erhållits, att blivande H.H.v.y. i sjön kommer att ligga mellan + 5,66 och 5,74 m. Högsta högvattenstånd torde förekomma mera sällan.

Nederbördsområdet för diket G-I-K-L har vid punkt G beräknats till $3,10 \text{ km}^2$. Avrinningen har bestämts till 140 sek.lit. pr km^2 vid högsta högvattenförning och till 6 sek. lit. pr km^2 vid medelvattenföring, varför detta avlopp skall kunna framföra en högvattenmängd av $0,43 \text{ m}^3/\text{sek.}$ och en medelvattenmängd av $0,018 \text{ m}^3/\text{sek.}$ För detta dike har bestämts en bottenbredd av 0,3 m. i jord och 0,8 m. i berg och en sidolutning av 1:1.0 i jord och 1:0.1 i berg.

I enlighet med verkställda beräkningar kan då detta dike framföra högvattenmängden vid ett vattendjup av 0,75 m. och medelvattenmängden vid ett vattendjup av 0,15 m. vid en minsta bottenlutning av 0,8:1000.

Nederbördsområdet för diket K-O har beräknats till 2,4 km². Med samma beräknad avrinning vid hög- och medelvattenförling som för diket G-I-K-L skall då diket K-O kunna framföra en högvattenmängd av 0,34 m³/sek. och en medelvattenmängd av 0,014 m³/sek.

För diket K-O har också bestämts en bottenbredd av 0,3 m. i jord och 0,8 m. i berg. Sidolutningen har bestämts till 1:1.0 i jord och 1:0.1 i berg.

I enlighet med verkställda beräkningar kan då detta dike framföra högvattenmängden vid ett vattendjup av 0,65 m. och medelvattenmängden vid ett vattendjup av 0.10 m.

För övriga diken äro nederbördsområdena av mindre omfattning, varför några särskilda dimensionsberäkningar för dessa avlopp ej ansetts erforderliga.

För dessa har bestämts en bottenbredd av 0,3 m. i jord och 0,6 m. i berg och en sidolutning av 1:1.0 i jord samt 1:0.1 i berg.

Avloppens dimensioner i övrigt framgå av de upprättade profil- och sektionsritningarna.

Mom. 5.Broar och trummor.

I samband med detta företag och på samfällighetens bekostnad skola 2 st. byvägsbroar och 12 st. ägovägsbroar ombyggas.

Dessa broars lägen framgå av kostnadsförslaget, bil. litt. K.

Beträffande underhållet av dessa broar och trummor hänvisas till mom. 10 här nedan.

Mom. 6.Ersättningar.

mark
För jord, som åtgår till dikenas utvidgande, skall ersättning utgå enligt bifogade jordersättningslängd, bil. litt. I.

För mark, som åtgår till jord- eller stenupplag, skall, såvida ej intressanterna annorlunda bestämma, ersättning utgå efter markens värde efter företagets utförande enligt värderingslängden, bil. litt. H, och efter uppmätning efter företagets utförande av den areal, som upptages av upplag. Den erforderliga uppmätningen skall verkställas av vederbörande Lantbruksingenjör eller av två ojäviga män.

Ersättning för sådana jordupplag i följd av företagets utförande har här approximativt beräknats till 1.100:- kronor.

Beträffande fisket i sjön Åsättern så bedrives inget yrkesfiske i sjön utan endast obetydligt husbehovsfiske. Synemännen anse, att fisket i sjön ej är av någon större betydelse.

Vederbörande fiskeriintendent har i infordrat yttrande, se bil. litt. G¹, uppskattat skadan på fisket i sjön genom sänkningen till 80:- kr. pr år, vilket kapitaliserat efter 5 % skulle utgöra 1.600:- kronor.

Vidare har fiskeriintendenten i sitt nämnda yttrande ansett, att ett belopp av 25 kr. pr år bör utgå till inplantering av fisk i sjön. På grund härav bestämma synemännen att ett belopp av 500 kronor i ett för allt skall inbetalas till Norra Kalmar/^{läns/}hushållningssällskap, så snart företaget är utfört, för inplantering av fisk i sjön Åsättern i enlighet med fiskeriintendentens yttrande.

De av fiskeriintendenten föreslagna åtgärderna för antingen igenfyllning av ev. förekommande gropar i sjön eller att förbinda dessa gropar med diken, synes sådana åtgärder ej vara behöfliga i här ifrågavarande fall, varför synemannen anse att sådana åtgärder ej skola vidtagas i följd av detta företags utförande.

Beträffande oförutsedd skada genom företags utförande hänvisas till 7 kap. 57 § vattenlagen.

Mom. 7.Kostnadsförslaget.

Kostnaderna för företaget, hava enligt bifogade kostnadsförslag, bil. litt. K, beräknats till 8.830:- kronor, Härtill kommer kostnad för inplantering av fisk i sjön Åsättern 500:- kronor.

Mom. 8.Båtnadsuppskattning och kostnadsfördelning.

Då överenskommelse om kostnadens fördelning icke träffats, har båtnadsuppskattning verkställts enligt 10 kap. 60 § vattenlagen. Värdet i fullt torrlagt skick, i allmänhet sammanfallande med värdet efter företagets fullbordande, har bestämts med hänsyn till jordart, läge m.m. Det nuvarande värdet har ansetts utgöra viss del av värdet i fullt torrlagt skick och vara beroende av höjdläget och graden av försumpning. För sådana områden, vilka även efter företagets utförande bliva ofullständigt utdikade, har det blivande värdet reducerats enligt samma grunder. Skillnaden mellan blivande och nuvarande värdet utgör båtnadsvärdet, som direkt eller indirekt skall ligga till grund för kostnadens fördelning.

Båtnad av annat slag än jordförbättring förekommer icke vid detta företag.

Nuvarande och blivande värden samt båtnadsvärden fram-

gå av värderingslängden, bil. litt. H.

För utrönande av huruvida inom företaget jämkning enl. kap. 7 § 24 vattenlagen behöver vidtagas har företaget uppdelats i 10 avdelningar.

Av efterstående kostnadsfördelningsutredning bil. litt. L, framgår huru avdelningarna skola sammanföras och de i företaget ingående fastigheternas andel i kostnaderna för de olika avdelningarna.

På grundval av dessa utredningar är efterstående kostnadsfördelningslängd, bil. litt. M, upprättad.

I denna längd finnes angiven varje i företaget ingående fastighets andel i de beräknade torrläggingskostnaderna för företags utförande samt deras andel i förrättningskostnaderna och deras delaktighetsprocent i företaget.

Förrättningskostnaderna skola, om företaget kommer till stånd, jämväl fördelas efter nyss nämnda delaktighetsprocent, men skola vid förrättningens avslutande av sökandena förskjutas.

Sådana omständigheter, som omförmäles i kap. 7 §§ 6, 25-26 och 28-30 vattenlagen föreligga icke vid detta företag.

Delägare, som icke är sökande till företaget eller med sökande likställd, är icke skyldig att till det samma tillskjuta större belopp, än värdet av den å hans mark beräknade

båtnaden.

Vilka intressenter, som ansetts såsom sökande eller med dem likställda, angives i kolumn 5 i kostnadsfördelningslängden medelst förkortningen "sök." och "likst. m. sök."

Mom. 9.

Företagets tillåtlighet enligt kap. 7 §§ 38 och 39 vattenlagen.

Vattenförhållandena i vattendraget synas icke bliva förändrade till men för nedanförliggande vattenverk genom företagets utförande.

Kostnaderna för företagets utförande tillika med ersättningar för jordåtgång hava beräknats till 8.830:- kronor. Ersättningar för jordupplag i följd av företagets utförande har approximativt beräknats till 1.100:- kronor, varigenom hela kostnaden för företagets utförande tillsammans med ersättningar uppgår till 9.930:- kronor.

Den genom företagets utförande uppkommande båtnaden har beräknats till 11.896:65 kronor.

Skadan å fisket genom företagets utförande har beräknats till 1.600:- kronor.

Företaget synes sålunda vara tillåtligt enligt 7 kap. 38 § vattenlagen.

Sådana omständigheter, som enligt 7 kap. 39 § vatten-

lagen skulle kunna utgöra hinder mot företaget, anse synemännen icke föreligga i här ifrågavarande fall.

Mom. 10.

Tvångsdelaktighet.

Den del av den för företaget beräknade båtnaden, som uppkommer å den skiftade marken tillhöriga sökandena och de, som förenat sig med sökandena, utgör 10.182:50 kronor.

Vederhults by omfattar 52/120 mtl. och Bjurskulla by 1/8 mtl.

Den del av den båtnad, som beräknats uppkomma å de samfällda landvinningarna inom Vederhults by och Bjurskulla by, utgör för sökandena och de som förenat sig med sökandena 13/102 av 208:10 kronor och 13/16 av 191:80 kronor eller tillsammans 182:35 kronor.

Sammanlagda båtnaden för sökandena och de, som förenat sig med sökandena, utgör alltså 10.364:85 kronor eller motsvarande 87 % av hela den för företaget beräknade båtnaden.

Samtliga intressenter i företaget skola alltså vara delaktiga i företagets kostnader.

Mom. 11.

Arbetets utförande.

På grund av vad ovan anförts lämna synemännen härmed tillstånd till företagets utförande.

Företaget skall, om någon av sökandena önskar fullfölja detsamma, utföras i noggrann överensstämmelse med de vid denna förrättning upprättade handlingarna med tillhörande plan-, profil-, sektions- och broritningar. Det må påbörjas, så snart denna förrättning vunnit laga kraft och skall vara fullbordat senast den 1 september 1951. Beträffande förlängning av arbetstiden hänvisas till 7 kap. 58 § vattenlagen.

Arbetet skall utlämnas på entreprenad åt en eller flera därför lämpade personer på de villkor, som befinnas för delägarna mest gynnsamma och betryggande.

Skada genom uppdämning under arbetstiden skall i möjligaste mån undvikas.

Den jord eller sten, som upptages ur diken såväl vid företagets utförande, som vid framtida underhållsränsningar, får ej läggas närmare dikeskanterna än 0,8 meter på fast mark och 1,0 meter på lös mark, och skola jordvallarna genomgrävas vid alla tillstötande diken och för övrigt på lämpliga ställen, dock minst på var 100:de meter för ytvattnets avledande.

De till ledning för arbetets utförande utsatta fixpunkterna, vilka närmare äro angivna å hithörande plan- och profilritningar, äro lagligen skyddade och få icke övertäckas eller bortsprängas, förrän de blivit av lantbruksingenjör

ersatta med nya.

Av lantmätare utsatta gränsmärken böra icke flyttas, utan att av lantmätare ersättas med nya.

Avsyrning enligt 13 kap. 1 § vattenlagen skall efter anmälan verkställas av lantbruksingenjör.

Mom. 12.

Framtida underhållet.

Varje intressent i företaget har rätt att fordra, att de kanal eller dikessträckor, varav han är beroende, fullständigt ränsas, så ofta det visar sig nödvändigt, dock böra ränsningar verkställas minst vart tredje år. Tillfälliga ras eller andra svårare hinder för vattnets avlopp böra dock omedelbart avlägsnas. Ränsningar böra verkställas å tider, då arbetet åstadkommer så ringa skada som möjligt å växande gröda. Kostnaden för ränsning skall fördelas efter de i kostnadsfördelningslängden införda procenttalen. För ränsningsjords uppläggning må intressent icke äga rätt fordra ersättning. Kostnad för ränsningsåtgärd, som föranletts av enskild persons åverkan eller försummelse, må uttagas av denne. Uppdämning eller annan åtgärd, som hindrar vattnets fria lopp, må på inga villkor tillåtas eller tålas.

Broar, som i samband med företaget skola ombyggas, skola underhållas av dem, som förut underhållit desamma.

Mom. 13.

Organisation.

Företagets angelägenheter skola handhavas av en arbetsstyrelse, som enligt beslut, § 7 i förrättningsprotokollet, skall bestå av 3 ledamöter.

Det åvilar styrelsen, att ombesörja arbetets utförande och kontrollera detsamma, i den mån så finnes nödigt med biträde av sakkunnig person, att i mån av arbetets fortgång verkställa utdebiteringar, på sätt närmare angives i 3 kap. 20 § vattenlagen, att föra räkenskaper över handhavda medel, vilka räkenskaper minst en gång om året skola framläggas för intressenterna i och för granskning, att för sistnämnda ändamål, och då så eljest kan finnas nödigt, kalla intressenterna till sammanträde, på sätt i 7 kap. 64 § vattenlagen föreskrives och därvid föra protokoll; samt att i övrigt vidtaga de åtgärder, som för företagets ändamålsenliga utförande och underhåll kunna finnas nödiga.

Mom. 14.

Aktförvarare.

De vid denna förrättning upprättade handlingarna och ritningarna skola förvaras hos lantbrukaren Axel Andersson, Bjurskulla, Vena.

Mom. 15.Vattendomstolsavgift.

Jämlikt 11 kap. 95 § vattenlagen skall vattendomstolsavgift erläggas till Länsstyrelsen i Kalmar län med 17:83 kronor, innan företaget får påbörjas.

*Pls!
ändras
P89*

Mom. 16.Besvärshänvisning.

Den, som är missnöjd med åtgärd eller beslut under syhett förrättningen eller vill föra talan mot synemännens utlåtande, äger att inom sextio (60) dagar från nedanstående dag i tre exemplar till Söderbygdens Vattendomstol, adress Stockholm, ingiva sina besvär. I besvären skola fullständigt upptagas klagandens alla påståenden och skälen härtill, och skola till besvären fogas de handlingar klaganden vill åberopa till stöd för ändringssökandet.

I övrigt hänvisas till 11 kap. 85 § vattenlagen rörande besvårs ingivande.

Mom. 17.Underställning.

Detta utlåtande skall jämlikt 7 kap. 45 § vattenlagen underställas Söderbygdens Vattendomstols prövning.

Bjurskulla, Vena den 28 juni 1943.

På tjänstens vägnar:

Carl Björkstén
Statens Lantbruksingenjör.

David Jansson Carl Björkstén
Biträdande godemän.

Fastighetens				Anteckning angående sökande	Ägares och nyttjanderättsinnehavares namn
Namn	Register- nummer	Mantal	Littera		
1	2	3	4	5	6
<u>Vena socken</u>					
Stenkulla	1 ¹	1		-	Vena sockens kyrkoherde-boställe
Vederhult	13 ¹	1/48		Sök.	Gottfrid Ström
"	16 ¹	1/5		-	Elmer Danielsson
"	17 ¹	11/60		-	Simon Svensson
"	9 ¹	1/30		Likst.m. sök.	Karl Axel Karlsson
"	6 ¹	4/15		-	Gunnar Österlin
"		Samf.		-	Vederhults by
Bjurskulla	1 ³	1/16		Sök.	Axel Andersson Oskar Andersson
"	av 1 ²	5/128		Sök.	Desamma
"	" 1 ²	3/128		Likst.m. sök.	Sven Jonssons stbhs.
"		Samf.			Bjurskulla by
Främsteby	av 2 ¹	5/288		Likst. m.sök.	Eskil Dahlin
Åsenvik	1 ¹			-	Hanna Andersson
<u>Kristdala socken.</u>					
Åsjögle	1 ⁹	1/8		-	J.A. Wykman
"	1 ^{6,7,1}	1/8,1/8		-	J.A. Wykman
"	1 ⁹	1/8		-	Hilding Nilsson
"		Samf.		-	Åsjögle by
S u m m a					

Markens värde				Förbättringsvärde		Andel i kostnaderna för				Delaktighet i företaget
före företags utförande		efter företags utförande				torrläggningen		syneförrätt- ningen		
Kr.	öre	Kr.	öre							
7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
553	25	1.526	55	973	30	743	25	132	20	7,966
32	30	153	-	120	70	92	17	16	40	0,988
1	30	13	-	11	70	8	94	1	59	0,096
5	80	58	-	52	20	39	86	7	09	0,427
592	90	1.215	-	622	10	592	85	105	45	6,354
96	75	226	-	129	25	98	70	17	56	1,058
-	-	208	10	208	10	158	91	28	26	1,703
3.609	85	8.013	-	4.403	15	3.464	31	616	23	37,131
1.067	65	3.857	-	2.789	35	2.130	06	378	89	22,830
1.333	25	2.348	95	1.015	70	801	20	142	51	8,587
-	-	191	80	191	80	146	47	26	05	1,570
929	50	2.161	-	1.231	50	940	42	167	29	10,080
34	90	124	20	89	30	68	19	12	13	0,731
9	50	40	-	30	50	23	29	4	15	0,250
0	30	3	-	2	70	2	06	0	37	0,022
-	-	25	30	25	30	19	32	3	43	0,207
8.267	25	20.163	90	11.896	65	9.330	-	1.659	60	100,000

Bjurskulla, Vena den 28 juni 1943

På tjänstens vägnar: